

Kázeň z ev. sl. Božích v Bratislave (NK) 12. 4. 2026, 8.30/10.00,

1. nedeľa po Veľkej noci, 602, 150, 125, 151, A 37,

téma:

Rytmus daný Bohom

1. Mojžišova 2, 1 - 4: „1Tak boli dokončené nebesá i zem a všetky ich voje. 2Na siedmy deň Boh dokončil svoje dielo, ktoré konal; na siedmy deň si odpočinul od všetkého diela, ktoré vykonal. 3Nato Boh požehnal siedmy deň a posvätil ho, lebo v ňom si odpočinul od všetkého diela, ktoré stvorením začal konať. 4Tak vznikli nebesá a zem, keď boli stvorené.“

Milí bratia a milé sestry!

Stáva sa, že keď na koncerte ešte znejú posledné tóny hudby, obecenstvo už tleska, ba niekedy ľudia až výskajú a pískajú. Je to „hlboké nedorozumení“. Ku kvalitnému hudobnému dielu totiž patrí aj ticho, ktoré po ňom nasleduje. A **až keď hudba celkom doznie, a to tak navonok, ako aj vnútri, je priestor na potlesk. Tichá pauza na konci nádhernej hudby** je ako bodka na konci vety. **Jednoznačne patrí k dokonalému hudobnému zážitku.**

Biblická správa o stvorení z 1. Mojžišovej, nie je vedecký popis vzniku sveta. **Môžeme ju prirovnať k nádhernej hudbe, chválospevu. Pravidelne - ako refrén sa v nej opakuje: „Boh videl, že to bolo dobré“** (1M 1,

4.10.12.18.21.25). A po dokončení stvoriteľského diela počujeme: **„A Boh videl všetko, čo učinil, a hľa, bolo to veľmi dobré“** (1M 1, 31). Chýbala už len tichá pauza, bodka. V 2. kapitole 1. Mojžišovej sa píše: **„Na siedmy deň Boh dokončil svoje dielo“** (1M 2, 2). Pauza, ktorá nasleduje, dovádza dielo stvorenia k dokonalosti. Nie že by Pán Boh potom zostal nečinný. Jeho dielo stvorenia predsa pokračuje - a to s každou kvetinkou, každým motýľom a každým dieťaťom **„Na siedmy deň si odpočinul od všetkého diela, ktoré vykonal. Nato Boh požehnal siedmy deň a posvätil ho, lebo v ňom si odpočinul od všetkého diela, ktoré stvorením začal konať“** (1M 2, 2 - 3).

A predsa je Stvoriteľ po dni odpočinku činný inak ako pred ním: **Pred dňom odpočinku stvoril svet z ničoho a spolu s ním stvoril prírodné zákony, podľa ktorých mali všetky veci spolupôbiť. Po dni odpočinku pokračuje Jeho stvorenie v rámci týchto prírodných zákonov** (ak Boh výnimočne neurobí zázrak). **Boží deň odpočinku predstavuje zlom v Stvoriteľovej tvorbe;** „hudobná skladba“ prvotného stvorenia už doznievala. Samozrejme, **táto všeobecná pauza stále patrí k rytmu hudby stvorenia, veď sa výslovne počíta ako siedmy deň.** Boh by samozrejme mohol stvoriť svet aj oveľa pomalšie alebo aj oveľa rýchlejšie,

jedným lusknutím prstov. No **pre náš svet a najmä pre nás ľudí vytvoril 7-mi dňami skvelý rytmus: rytmus týždňa.** Rytmus, ktorý nielenže je sám osebe úžasný ako geniálna hudobná skladba, ale je aj dobrý a užitočný pre nás ľudí.

Keď sa hovorí, že Boh si po šiestich dňoch stvorenia v siedmy deň „odpočinul“, v pôvodnom texte je pre „odpočinúť“ použité hebrejské slovo „šabat“. Znamená „deň odpočinku“ alebo „sviatok“ - deň prestávky a oddychu, „oslavovania“.

Rytmom dňa a noci stvoril Pán Boh časť dňa na prácu a časť na odpočinok; v súvislosti s tým stvoril aj našu ľudskú potrebu spánku. Tak ako máme večer prestať pracovať a odpočívať, tak po šiestich pracovných dňoch nastáva deň odpočinku, „šabat“.

Túto časť stvoriteľského poriadku neskôr Pán Boh potvrdil 3. prikázanim: „Pamätaj, že máš sviatočný deň svätiť.“ Tak ho v skrátenej verzii poznáme z Lutherovho Malého katechizmu. V Biblii je toto prikázanie uvedené rozsiahlejšie: „Pamätaj, na deň sviatočného odpočinku a svät ho!“ Šesť dní budeš pracovať a konať svoju prácu, ale siedmy deň je dňom sviatočného odpočinku pre Hospodina, tvojho Boha; nebudeš robiť nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani tvoja slúžka, ani tvoj dobytok, ani

cudzinec, ktorý je v tvojich bránach, lebo za šesť dní utvoril Hospodin nebesá i zem, more i všetko, čo je v nich, a siedmy deň odpočíval; preto Hospodin požehnal deň sviatočného odpočinku a posvätil ho!“ (2M 20, 8 - 11)

V 3. Božom prikázani nejde o deň odpočinku ako taký, ale o rytmus týždňa: po šiestich pracovných dňoch má nasledovať deň odpočinku. Ako odôvodnenie sa tu uvádza fakt, že sám Pán Boh v siedmy deň stvorenia odpočíval. Tento deň „požehnal“ a „posvätil“. „Požehnať“ značí „obdarovať“.

Deň odpočinku po pracovných dňoch je Božím darom. Nemusíme a nemáme nepretržite pracovať ako stroje. Môžeme si užívať pokoj siedmeho dňa. Podobne vďační môžeme byť za každodenný koniec pracovného dňa a za nočný spánok. Keby nám Boh nedaroval požehnanie odpočinku, mnohí usilovní ľudia by sa cítili povinní pracovať 7 dní v týždni a zamestnávateľia by nechápali, prečo by mali svojim zamestnancom poskytovať cez víkend voľno.

K Božiemu daru sa však pridáva aj Božie prikázanie: Siedmy deň nám nielen požehnal, ale aj posvätil, to znamená vyčlenil. Urobil to s cieľom, aby sme s pamätali na Boží geniálny týždenný rytmus a siedmy

deň sme posvätili - vyčlenili ho a strávili inak ako dni pracovné.

Požehnanie a posvätenie platí pre všetky prikázania: pretože obsahujú dobré Božie pravidlá, ktoré sú pre nás požehnaním. Boh od nás očakáva, že sa nimi budeme riadiť. To isté platí pre modlitbu a pre prijímanie sviatostí - aj to sú Božie dary, ktorými podľa Pánovho prikázania nemáme pohrdať, ale na ne pamätať a správne ich používať.

Čo v praxi znamená svätiť deň odpočinku? - Máme celý deň zostať v posteli? Môžeme chodiť na výlety a športovať? Musíme nutne chodiť do kostola? Môžeme vykonávať ľahké práce, ak neslúžia na zarábanie peňazí, ale sú naším koníčkom?

Čo robil Pán Boh, keď dokončil stvorenie? Alebo v skutočnosti nerobil vôbec nič? Prosím, neočakávajte žiadne vopred dané odpovede. Boha a Ním darovaný deň odpočinku by sme nepochopili, keby sme si mysleli, že ide o presné dodržiavanie určitých predpisov sviatočného dňa. O čo tu skutočne ide, výstižne vyjadril Pán Ježiš. Povedal: „Sobota bola ustanovená pre človeka a nie človek pre sobotu“ (Marek 2, 27).

Otázka teda **neznie: Čo sa v deň odpočinku smie a čo sa nesmie?, ale: Čo nám**

prospieva, čo slúži nám a našim blíznym na oddych tela i duše?

Veriacim všetkých čias bolo jasné, že **spoločenstvo pri Božom slove, modlitbách a duchovných piesňach výnimočným spôsobom slúži na osvieženie duše; preto by sme bez vážnych dôvodov nemali vynechávať služby Božie.** Nie však preto, aby sme tým urobili radosť Bohu alebo farárovi, ale predovšetkým, **aby sme tým urobili niečo dobré a potrebné pre seba.** Pán Boh požehnal sviatočný deň a posvätil ho. My ho podľa Božieho vzoru najlepšie posvätime tak, že si oddýchneme od každodennej práce a doprajeme našej duši najväčšie požehnanie, aké existuje: Božie slovo a prijatie Večere Pánovej.

Židia a adventisti siedmeho dňa slávia svoj týždenný deň odpočinku v sobotu. Zodpovedá to dávnej židovskej tradícii. Naše dni v týždni sa dlho počítali podľa tejto tradície: nedeľa bola prvým deňom týždňa; štvrtý deň uprostred týždňa sa preto sa volal streda. Sobota bola siedmym dňom - dňom odpočinku. To sa pred časom zmenilo.

V našich kalendároch je prvým dňom pondelok. Nie je to zásadný problém, veď keďže týždeň predstavuje cyklus, môžeme rovnako dobre začať počítať v ktorýkoľvek iný deň. Mohli by sme sa dohodnúť a povedať: Začnime týždeň

vždy v utorok; potom by pondelok bol odpočinku. Pánu Bohu by to rovnako neprekážalo. V Kolosenským 2, 16 sa píše: „Nech vás teda nikto nesúdi ... za sviatky, ... ani za soboty.“ Je teda v poriadku, keď moderný pracovný týždeň začína v pondelok a nedeľa je siedmym dňom, naším kresťanským sviatkom.

Svätenie nedele je však oveľa staršie ako moderný pracovný týždeň. **Nie je náhoda, že sa v kresťanstve nedeľa presadila ako sviatok.** Za deň pracovného pokoja vo svojej ríši nedeľu ustanovil v r. 321 rímsky cisár Konštantín. Avšak už v dobe Novej zmluvy, keď nedeľa bola ešte pracovným dňom, sa kresťania v nedeľu stretávali na službách Božích (ráno pred prácou alebo večer, po jej skončení). Schádzali sa v deň, ktorý je podľa židovského a tradičného počítania prvým dňom týždňa (Skutky 20, 7; 1. Kor. 16, 1 - 3; Zjavenie Jána 1, 10).

Dôvod? **Pán Ježiš vstal z mŕtvych v nedeľu - v prvý deň týždňa. Odvtedy my kresťania každú nedeľu oslavujeme túto veľkolepú udalosť: Ježiš, svetlo sveta, premohol moc smrti a osvecuje nás Božím večným svetlom.** O týždeň po vzkriesení - teda tiež v nedeľu sa Pán zjavil Tomášovi (J 20, 19.26). A na Letnice, 50 dní po Kristovom vzkriesení, zostúpil Duch Svätý na apoštolov a vznikla kresťanská cirkev. Aj to sa stalo v nedeľu. To

všetko je dôvodom na oslavu nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista každú nedeľu.

V príbehu o stvorení sa píše, že Boh si v siedmy deň odpočinul (1M 2, 2). Píše sa tam však aj to, že Boh začal svoje stvoriteľské dielo prvý deň a ako prvé stvoril svetlo (1M 1, 3 - 5). Kresťanstvo spojilo oboje a povedalo: **Tradičný prvý deň týždňa - nedeľu - slávme ako deň odpočinku a oslavujme tak tak Božie nové stvorenie aj Vzkrieseného Ježiša Krista ako svetlo sveta!** Tak sa uzatvára kruh týždňa a bod na konci týždňa sa stáva dvojbodkou nového začiatku. Tak nás nedeľa ako sviatok vedie cez cykly pozemského stvorenia k Božiemu novému stvoreniu - s cieľom večného odpočinku a večnej oslavy Pána Boha. Každé nedeľné služby Božie sú malou predzvesťou. Amen. *S použitím myšlienok M.*

Kriesera: Martin Šefranko, ev. farár

Modlitba:

Pane, akí chudobní sú všetci, ktorí nijakú nedeľu nemajú. a tí, ktorí nedeľu „svätia“ bez Teba. Pomôž im predsa.

Daj, nech sa Božie domy vždy viac stávajú centrami pre všetkých, ktorí Ťa hľadajú, ktorí Ťa milujú. Odpusť nám, že sme počúvanie Tvojho slova tak často brali na ľahkú váhu a že sme sa tak málo k Tebe priznávali. Nepestovali sme dosť verne spoločenstvo

s tými, ktorí Ťa milujú.

Uspôsob nás, aby sme knihu kníh Bibliu
verne milovali.

Ďakujeme Ti,

že stopy Tvojej všemohúcnosti a nádhery
môžeme pozorovať na poli a v lese,
na kvetoch a zvieratách.

Ďakujeme Ti,

že Ťa ešte dôkladnejšie poznávame,
áno, do srdca Ti smieme nazrieť,
keď počúvame Tvoje slovo.

Kto počúva Ježiša, počuje hovoriť Teba.

Kto vidí Ježiša, vidí Teba.

Daj, aby Tvoji verní našli u Teba odpustenie,
život a spásu.

Nauč nás, aby sme správne svätili nedeľu. Amen.

Johannes Dienemann (Modlitba je prevzatá z knihy: *Modlitby
pre život,*
vyd. Tranoscius, Liptovský Mikuláš 2000, zostavil Helmut
Ludwig.)